

Recenzentský posudok na dizertačnú prácu

“**Skolekodonti barrandienského siluru**
(Silurian scolecodonts of the Barradian area)”,

predloženú k obhajobe vedeckej hodnosti “Philosophiae Doctor”

Mgr. Petrou Tonarovou

Mgr. Petra Tonarová sa v ostatných rokoch pod vedením doc. RNDr. Oldřicha Fatku zaoberala vyhodnotením a revíznym štúdiom elementov hryzacích ústnych aparátov polychaetnych “červov”. Zo silúrskych sedimentov revidovala rozsiahly zbierkový materiál dr. Žeberu, dr. Šnajdra a ďalších autorov, uložený v zbierkach pražského Národného múzea, Univerzity Karlovej, ale aj vo viacerých ďalších európskych vedeckých inštitúciách. Materiál z pražskej panvy v rozsiahlej miere doplňovala vlastnými zbermi z bridličných aj z vápencových hornín. Celkový objem študovaného materiálu tak obsiahol úctyhodný počet tisícov jedincov.

Oceneniahodné je využitie širokej škály metód a prístupov ku štúdiu, ako aj intenzívna spolupráca s domácimi a zahraničnými špecialistami.

Obsah a rozvrhnutie kapitol textu: Predložená práca Mgr. Petry Tonarovej pozostáva zo 108 strán textu (plus 53 strán dodatkov v troch prílohách). Je členená do desiatich častí: 1.Všeobecný úvod, 2.Úvod do geologickej problematiky, 3.Materiál a použitá metodika, 4.Charakteristika skupiny Polychaeta, 5.Charakteristika morfológie, ontogenézy a paleoekológie

skolekodontov, 6.Nálezy skolekodontov v pražskej panve, 7.Interpretácia údajov, 8. Záver, 9.Taxonómia, 10. Zoznam použitej literatúry.

Pripomienky k názvom a správnosti terminológie: Hoci použitá terminológia indikuje vysokú úroveň odborných znalostí uchádzačky, je do istej miery zaťažaná slangovými termínmi. Už v názve sa objavuje väzba „*barrandiensky silúr*“, ktorá je z hľadiska chronostratigrafickej terminológie neprijateľná (autorka si to do určitej miery uvedomuje; porovnaj anglický preklad názvu práce ako „*Silurian scolecodonts of the Barradian area*”). Podobné formulácie sa objavujú aj v neskoršom texte „*v gotlandském siluru*“, atď.

Rušivo pôsobí používanie reportárskeho štýlu v celkovo vytríbenom vedeckom texte: „*oba typy jsou hojné v paleozoiku*“, alebo „*jsou v siluru poměrně rozšíření*“. (Paleozoikum i silur sú názvy časových období už dávno ukončených a správne by sa v prísne odbornom texte mali spájať s gramatickým tvarom minulého času).

Žargónovým výrazom je v našich podmienkach formulácia „*sbírka z jiných*

litologii, konkrétne vápencových poloh“ – ide očividne o kalk z americkej literatúry.

Pochybnosti vzbudzuje väzba „v dôsledku „Kozlovskii“ eventu“, ktorá sa v niekoľkých variantoch opakuje a v českom texte pôsobí neorganicky. Buď by sa mal výraz dôsledne uvádzať celý neskloňovaný a v uvodzovkách („Kozlovskii Event“), alebo by sa mal ohýbať (v *Kozlovského evente*, etc.).

Pripomienky k úvahám o paleoekológii a paleobiogeografii: Oceňujem široký záber uchádzačky zasahujúci pomerne hlboko do záverov iných disciplín. Na stranách 66-67 však práve preto chýba interpretácia prepokladaných príčin a dôsledkov „eventov“ definovaných nielen na základe izotopových štúdií (v literatúre býva okrem zmien teploty morskej vody diskutovaná úloha zmien salinity, prevzdušnenia dnových vôd, prípadne prenikavej radiácie v krízach života).

Veľmi zaujímavý paleo biogeografický obrázok číslo 1 v rukopise práce Eriksson et al. by si určite zasluhoval bližší komentár v texte.

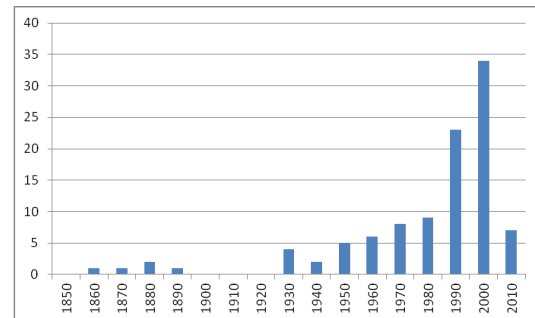
Pripomienky k taxonomickým schémam: Je pochopiteľné, že cesta k predstave o evolúcii a fylogenéze silúrskych skolekodontov je zložitá a pre dizertantku náročná na vyjadrenie. Napriek tomu sa nazdávam, že hoci aj triviálny pokus o grafické znázornenie vzťahov a odlišností medzi početnými formami v bohatom študijnom materiále v porovnaní s kompiláciami z odbornej literatúry by čitateľovi uľahčil orientáciu vo výsledkoch práce...

Ortografická čistota textu a grafická úroveň ilustrácií: Práca je vypracovaná neobvykle čisto, prehľadne, s dôrazom na starostlivú úpravu

a stylizáciu myšlienok. Dokazuje tak vycibrený metodický prístup, dôkladnosť a vysokú úroveň kvality vedeckej práce.

Narábanie s literárnymi zdrojmi informácií: Autorka dizertácie v práci využila rozsiahlu škálu údajov (celkovo 103 prác) z množstva domácich i zahraničných publikácií a vhodne ich využila pri vlastných interpretáciách. Časová distribúcia literárnych zdrojov (viď priložený graf) dokazuje nezaťažný, objektívny prístup k ich vyhodnoteniu: hoci 50 % citovaných prác pochádza z uplynulého štvrtstoročia (s dôrazom na poslednú dekádu), autorka dokazuje aj znalosť originálnej literatúry spred 150 rokov.

Anotácie literatúry v práci Petra Tonarová, 2012: Skolekondonti barrandienského siluru – na vertikálnej ose počty citovaných prác, na horizontálnej dekády ich publikovania):

Záver: Oponovaná dizertačná práca Mgr. Petry Tonarovej dokumentuje vysokú úroveň uchádzačkinej vedeckej práce a oceneniahodnú kvalitu jej vedeckých výsledkov. Uchádzačka je autorkou (alebo spoluautorkou) šiestich recenzovaných vedeckých publikácií (jedna z nich v CC) a desiatich nerecenzovaných publikácií, aktívnou účastníčkou medzinárodných vedeckých konferencií.

Napriek mojim výhradám, uvedeným vyššie, ktoré majú prevažne formálny, stylistický a terminologický

charakter, pokladám oponovanú dizertačnú prácu predloženú Mgr. Petropu Tonarovou za zreteľný vedecký prínos dizertantky k poznaniu vývoja

morských organizmov počas staršieho paleozoika a odporúčam ju prijať ako podklad pre udelenie hodnosti PhD vo vednom obore paleontológia.

Bratislava, 11. november 2012.

Doc. RNDr. Jozef Michalík, DrSc.

Geologický ústav Slovenskej akadémie vied